

درآمدی بر
مدل مهندسی رصد فرهنگ

www.ketabir

تالیف: حامد رضائی

سرشناسه : رضائی، حامد، ۱۳۶۵
 عنوان و نام پدیدآور : درآمدی بر مدل مهندسی رصد فرهنگ/ تالیف حامد رضائی.
 مشخصات نشر : تهران: نوآوران سینا، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۲۰۰ص.
 شابک : 978-600-6699-28-8 : ۷۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : فرهنگ
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۲، ۴۵۷/۴۱ HM۶۳۱
 رده بندی دیویی : ۳۰۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۳۳۲۵۵۴

نام کتاب : درآمدی بر مدل مهندسی رصد فرهنگ

تالیف: حامد رضائی

ناشر : انتشارات نوآوران سینا

شمارگان : ۱۰۰

نوبت چاپ : اول

تاریخ چاپ : زمستان ۱۳۹۲

شابک : ۸-۲۸-۶۶۹۹-۶۰۰-۹۷۸

قیمت : ۷۰۰۰۰ ریال

انتشارات نوآوران سینا

تهران / خیابان جمالزاده شمالی / خیابان نصرت / ترسیده به دکتر قریب / پلاک ۱۴۰ واحد ۱۹

تلفن : ۶۶۹۲۸۰۲۶ (۰۲۱)

مقدمه

فرهنگ به عنوان یکی از اساسی ترین ابعاد زندگی بشری، نیاز به هدایت دارد. اما هدایت آن بدون شناخت ابعاد گسترده آن، غیر ممکن می باشد. طی فصول این کتاب، به شناسایی ابعاد گسترده فرهنگ و در نهایت تبیین مدلی جهت مهندسی حوزه رصد فرهنگی پرداخته ایم. کتاب حاضر، نتیجه بیش از یک سال تلاش بنده در خصوص رصد فرهنگ در کشور است. با بررسی هزاران صفحه گزارشات فرهنگی دستگاه های مختلف کشور بیش از دو هزار شاخص و معیار فرهنگی سنجش شده، بررسی شده و در مدلی توسعه یافته از پارسونز جایابی شده است. فصل اول این کتاب، به بررسی کلیات تحقیق پرداخته است. در این فصل ضمن بیان ضرورت انجام تحقیق، به اهداف انجام این پژوهش خواهیم پرداخت. بیان تعاریفی از واژگان تخصصی مورد نیاز این تحقیق نیز بیان شده است.

فصل دوم، محل پرداختن به مبانی نظری پژوهش می‌باشد. در این فصل ضمن بحث در باب چستی فرهنگ، تعاریفی از فرهنگ از قول اندیشمندان این حوزه بیان شده است. سپس با تجميع تعاریف هجده نفر از اندیشمندان این حوزه، تعریفی نسبتاً جامع ارائه شده است. در بخش بعدی به معرفی سطوح فرهنگ پرداخته شده است. در این بخش یازده نوع دسته‌بندی از فرهنگ ارائه شده است.

در فصل سوم به موضوع ارتباط فرهنگ با سایر ابعاد جامعه پرداخته شده است. در ابتدا ضمن بیان مفهوم نظام‌مندی موضوعات و بیان ضرورت این کار، عوامل و مولفه‌های موثر این حوزه را احصا گردیده است. سپس الگوی نظام‌مندی یا طبقه‌بندی موضوعات در مدلی جامع ارائه شده است. طبق روال تحقیق، ابتدا با بیان ضرورت طبقه‌بندی روشمند موضوعات، به الگوی ارتباط ابعاد اصلی جامعه با یکدیگر پرداخته شده است. با معرفی مدل بیست و پنج مولفه‌ای ابعاد اصلی مرتبط جامعه با یکدیگر، بحث دنبال می‌شود. پس از آن مدل جامع نقشه‌اطلاعاتی فرهنگ کشور در قالب سه طبقه کلی «دسته اصلی فرهنگ»، «دسته فرعی فرهنگ» و «فرهنگ فرهنگ» تبیین گردیده است.

در فصل چهارم نیز به بیان نتیجه‌گیری و پیشنهادهایی برای محققین و صاحب‌نظران بیان شده است. پایان بخش این تحقیق، برخی پیوست‌ها و ضمیمه‌ها می‌باشد که در این تحقیق از آنها استفاده شده است.

در پایان از همه کسانی که بنده را در نگارش این کتاب یاری کردند، مخصوصاً دوست خوبم جناب آقای مسعود اخوان تشکر می‌کنم و از خداوند متعال برای ایشان توفیق روز افزون می‌خواهم.

فهرست

۱	بیان مسئله و ضرورت انجام تحقیق.....
۳	اهداف پژوهش.....
۴	واژگان تخصصی.....
۵	فصل دوم.....
۵	درآمدی بر مفاهیم و تعاریف فرهنگ.....
۵	فرهنگ چیست؟.....
۸	تجمع تعاریف ۱۸ اندیشمند.....
۱۰	سطوح فرهنگ.....
۱۰	انواع دسته بندی از سطوح فرهنگ.....
۳۱	فصل سوم.....
۳۱	مفهوم نظام‌مندی موضوعات.....
۳۲	ضرورت نظام‌مندی و طبقه‌بندی موضوعات و مولفه‌های فرهنگ.....
۳۴	عوامل و مولفه‌های موثر در ضرورت نگرش نظام‌مند به موضوعات و مولفه‌های فرهنگی.....
۳۴	موضوع‌شناسی سیستماتیک و نظام‌مند کردن موضوعات فرهنگی و مولفه‌ها.....
۳۹	استراتژی و اصول مهندسی فرهنگی و تاثیر آن در نظام موضوعات فرهنگ.....
۴۱	الگوی ارتباط فرهنگ با سایر ابعاد جامعه.....
۴۱	چستی ابعاد گوناگون جامعه.....
۴۳	نحوه گردآوری اطلاعات و تهیه و تدوین مدل نقشه مهندسی رصد فرهنگ.....
۴۴	محدودیت‌های موجود در تدوین مدل.....
۴۵	تعریف ابعاد اصلی مدل.....

الگوی ارتباط ابعاد اصلی جامعه.....	۴۷
روش ملاحظه ارتباط فرهنگ، با سایر ابعاد	۴۷
توضیح اجزاء ماتریس ارتباط فرهنگ با سایر ابعاد	۴۹
تعیین حیطه امور فرهنگی بر اساس الگوی طراحی شده	۵۴
تعامل ابعاد با یکدیگر بر اساس الگوی طراحی شده.....	۵۵
چگونگی تاثیر گذاری و تاثیر پذیری ابعاد با یکدیگر	۵۵
تشریح اجزای گوناگون مدل.....	۵۷
دسته اصلی و دسته فرعی فرهنگ	۵۷
فرهنگ فرهنگ	۵۷
مدل مهندسی رصد فرهنگ.....	۵۹
۱ دسته اصلی فرهنگ.....	۵۹
۱.۱ فرهنگ اقتصاد	۵۹
۱.۱.۱ فرهنگ مصرف	۵۹
۱.۱.۲ فرهنگ تولید	۵۹
۱.۱.۳ فرهنگ توزیع	۵۹
۱.۱.۴ فرهنگ محصولات.....	۵۹
۱.۱.۵ فرهنگ سرمایه	۶۰
۱.۱.۶ فرهنگ مطلوبیت	۶۰
۱.۱.۷ اخلاق اقتصادی	۶۰
۱.۲ فرهنگ اجتماع	۶۱
۱.۲.۱ فرهنگ فردی	۶۱

۶۱	۱.۲.۲ فرهنگ خانوادگی
۶۲	۱.۲.۳ فرهنگ گروهی
۶۲	۱.۲.۴ فرهنگ سازمانی
۶۳	۱.۲.۵ فرهنگ اقشار یا شاغلین یک شغل
۶۳	۱.۲.۶ فرهنگ قومی
۶۵	۱.۲.۷ فرهنگ جامعه
۷۵	۱.۲.۸ فرهنگ ملی
۷۹	۱.۲.۹ فرهنگ بین المللی
۸۲	۱.۳ فرهنگ سیاست
۸۲	۱.۳.۱ رابطه
۸۲	۱.۳.۲ اقتدار
۸۲	۱.۳.۳ قدرت
۸۲	۱.۳.۴ احزاب
۸۲	۱.۳.۵ حکومت
۸۲	۱.۳.۶ نظام
۸۲	۱.۳.۷ آزادی
۸۲	۱.۳.۸ رضایت مردم از عملکرد دموکراسی در کشور
۸۲	۱.۳.۹ منفی نگری به نظام
۸۲	۱.۳.۱۰ حقوق شهروندی
۸۲	۱.۳.۱۱ مشارکت سیاسی
۸۲	۱.۴ فرهنگ امنیت

۸۲	۱.۴.۱ تدافع
۸۲	۱.۴.۲ تهاجم
۸۲	۱.۴.۳ مقاومت
۸۲	۱.۴.۴ صلح
۸۲	۱.۴.۵ هوشیاری اطلاعاتی
۸۳	۲ فرهنگ فرهنگ
۸۳	۲.۱ فرهنگ ناب
۸۳	۲.۱.۱ باورهای فرهنگی
۸۳	۲.۱.۲ منجاریهای فرهنگی
۸۳	۲.۱.۳ ارزش های فرهنگی
۸۳	۲.۱.۴ رفتار های فرهنگی
۸۴	۲.۱.۵ نماد های فرهنگی
۸۴	۲.۲ فرهنگ به معنای اخص
۸۴	۲.۲.۱ دین
۹۲	۲.۲.۲ هنر
۹۳	۲.۲.۳ رسانه
۹۷	۲.۲.۴ آموزش
۱۱۳	۲.۲.۵ پژوهش
۱۱۶	۳ دسته فرعی فرهنگ
۱۱۶	۳.۱ اقتصاد فرهنگ
۱۱۶	۳.۱.۱ اعتبارات و بودجه فرهنگی

۱۲۲	۳.۱.۲ محصولات فرهنگی
۱۳۴	۳.۱.۳ فضاهای فرهنگی در ایران
۱۳۸	۳.۱.۴ منابع یا سرمایه های فرهنگی
۱۳۸	۳.۲ جوامع فرهنگی
۱۳۸	۳.۲.۱ گروه های فرهنگی
۱۳۸	۳.۲.۲ سازمان ها
۱۳۸	۳.۲.۳ شورا ها
۱۳۸	۳.۲.۴ انجمن ها
۱۳۸	۳.۲.۵ کانون ها
۱۳۸	۳.۲.۶ تجمعات و گردهمایی ها
۱۳۸	۳.۲.۷ هیئات مذهبی
۱۳۸	۳.۲.۸ بسیج مردمی
۱۳۸	۳.۲.۹ سایر جوامع فرهنگی
۱۳۸	۳.۳ سیاست فرهنگ
۱۳۸	۳.۳.۱ دیدگاه های مقام معظم رهبری
۱۳۸	۳.۳.۲ استفتانات و فتاوی
۱۳۸	۳.۳.۳ قوانین و مقررات
۱۳۸	۳.۳.۴ شیوه نامه ها
۱۳۸	۳.۳.۵ دستور العمل ها
۱۳۹	۳.۳.۶ بخشنامه ها
۱۳۹	۳.۳.۷ مصوبات

۳.۳.۸	قرارداد ها	۱۳۹
۳.۳.۹	توافق نامه ها	۱۳۹
۳.۳.۱۰	تفاهم نامه ها	۱۳۹
۳.۴	امنیت فرهنگ	۱۳۹
۳.۴.۱	جبهه فرهنگی	۱۳۹
۳.۴.۲	قرار گاه فرهنگ	۱۳۹
۳.۴.۳	افسران جنگ نرم	۱۳۹
۴	متغیر های زمینه ای	۱۴۰
۴.۱	جمعیت	۱۴۰
۴.۱.۱	سن	۱۴۰
۴.۱.۲	نرخ رشد جمعیت	۱۴۰
۴.۲	رفاه اجتماعی	۱۴۰
۴.۲.۱	شاخص های رفاه اجتماعی در جمهوری اسلامی	۱۴۰
۴.۳	جنسیت	۱۴۱
۴.۴	جغرافیا	۱۴۱
۴.۵	سن	۱۴۱
۴.۶	تحصیلات	۱۴۱
۴.۷	فلسفه	۱۴۱
۴.۷.۱	چیستی	۱۴۱
۴.۷.۲	چگونگی	۱۴۱
۴.۷.۳	چرایی	۱۴۱

۱۴۳	فصل چهارم.....
۱۴۳	نتیجه گیری و پیشنهادها.....
۱۴۷	منابع و مآخذ نگارش کتاب و تدوین مدل.....
۱۷۹	پیوست.....

www.ketab.ir